

ВИЩА ШКОЛА
ГОЛОВБУХА

Допомогти ЗСУ

Олена Гончар

Експертус

Програми Зміст Експертна рада Вебінари ВШГ: правила навчання Команда
Держзакупівель Про програму Реєстр

Вища школа Головбуха: ПДВ: від азів до майстерності

Блокування та розблокування податкових накладних

Ганна Чернишова, експерт з обліку та оподаткування**Наталія Товченик**, експерт з питань бухгалтерського обліку та оподаткування

1. Як блокують податкові накладні

Зможете перевірити свої ПН за ознаками безумовної реєстрації, щоб не нарватися на статус ризикового платника ПДВ

Податкові накладні (ПН) і розрахунки коригування (РК) перед реєстрацією в ЄРПН перевіряють на відповідність ознакам безумовної реєстрації. Сумніваєтеся в своїх ПН/РК? Беріть перший-ліпший такий документ і давайте перевіримо, чи пройде він етап контролю. Якщо Ваші ПН/РК відповідатимуть ознакам безумовної реєстрації, то їх зареєструють у ЄРПН.

Ознаки безумовної реєстрації

Безперешкодно зареєструють ті ПН/РК, які відповідатимуть хоча б одній із ознак (п. 3 Порядку № 1165). Але РК, в яких зменшується сума компенсації вартості хоча б одного з товарів/послуг, і РК, складених на неплатників ПДВ (з типом причини «02»), крім тих, що підпадають під дію шостої ознаки, це не стосується. Їх перевіряють обов'язково на відповідність критеріям ризиковості платника, та у разі недотримання показників позитивної історії — критеріям ризиковості здійснення операцій.

Перша ознака

ПН на звільнені від оподаткування ПДВ операції та ті, що не потрібно надавати отримувачу. При цьому ПН на неплатника ПДВ пройде контроль, а РК до неї — ні. Звісно, якщо він не підпадає під дію шостої ознаки.

Друга ознака

Якщо одночасно дотримали таких умов:

- загальний місячний обсяг постачання (без ПДВ) у зареєстрованих ПН/РК (з урахуванням поданої) <500 тис. грн. До розрахунку не беруть РК, складені в одному місяці, а зареєстровані в ЄРПН в іншому;
- обсяг постачання одному отримувачу — платнику ПДВ у поточному місяці ≤50 тис. грн;
- загальна сума сплаченого у попередньому місяці ПДВ з вироблених в Україні товарів (робіт, послуг) >20 тис. грн;
- директор обіймає аналогічну посаду не більше ніж у трьох (включно) платників ПДВ.

Третя ознака

Якщо одночасно виконуються такі умови:

- загальна сума сплаченого ПДВ з вироблених в Україні товарів (робіт, послуг) за попередні 12 місяців >1 млн грн;
- показник $D > 0,05$, де D — податкове навантаження за попередні 12 місяців (має бути >5%), яке обчислюють за формулою:

$$D = S \div T$$

де S — загальна сума сплачених за попередні 12 місяців ЄСВ, податків і зборів, контроль за справлянням яких покладено на ДПС;

T — загальна сума постачання товарів і послуг на митній території України, яку оподатковують за ставками 0, 7, 14 та 20% і яка зазначена у зареєстрованих за попередні 12 місяців ПН/РК.

- $P < P_m \times 1,4$;

де P — загальна сума ПДВ у ПН/РК, зареєстрованих у звітному місяці (з урахуванням поданих на реєстрацію);

P_m — максимальна місячна сума ПДВ, зазначена у зареєстрованих за попередні 12 місяців ПН/РК.

Значення показників D і P можете перевірити в електронному кабінеті.

Четверта ознака

У ПН/РК відображена операція з товаром за кодом згідно з УКТ ЗЕД та/або послугою за кодом згідно з ДКПП, які зазначені у вже врахованій контролюючим органом таблиці даних платника податку. Тобто якщо ДПС врахувала таблицю, то в подальшому реєстрацію ПН/РК за вказаними у таблиці операціями більше не зупинятимуть. За умови, що податківці не скасують враховану таблицю.

П'ята ознака

ПН на платника ПДВ, в яких обсяг постачання не перевищує 5 тис. грн (йдеться про суму з графи 10 ПН).

Але, як завжди, без умов не обійшлося. Вони однакові для п'ятої та шостої ознак:

- обсяг операцій у поточному місяці за такими ПН/РК, має не перевищувати 500 тис. грн;
- немає рішення про віднесення платника до переліку ризикових;
- керівник платника не обіймає таку посаду більш ніж у трьох платників податку.

Шоста ознака

РК, в яких абсолютне значення суми коригування на зменшення/збільшення суми компенсації постачальнику не перевищує 5 тис. грн. Неважливо, склали цей РК на платника ПДВ чи на неплатника. Потрібно дотримати тих самих умов, що й для п'ятої ознаки.

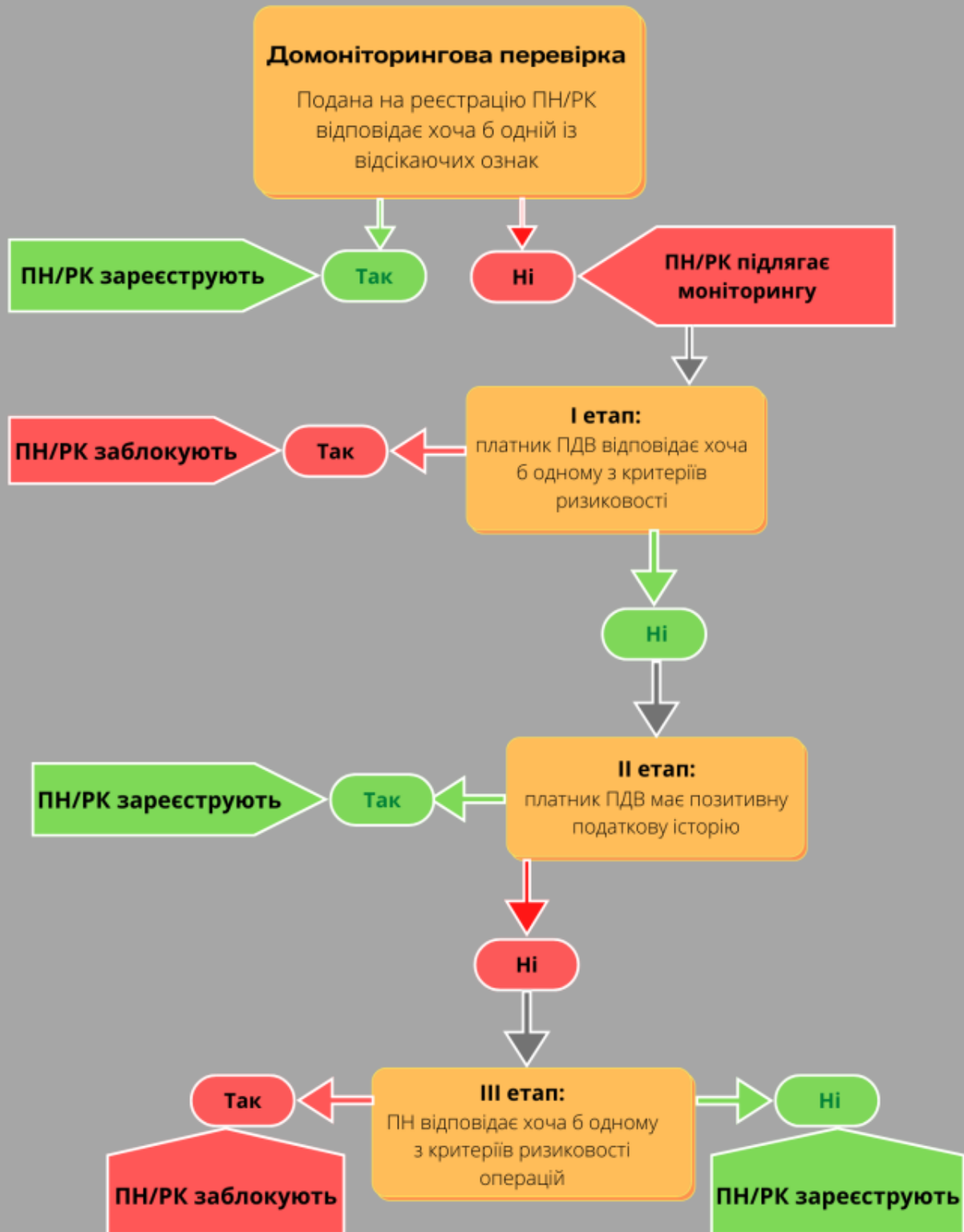
Якщо подані на реєстрацію ПН/РК не відповідають жодній із ознак безумовної реєстрації, платника ПДВ перевіряють на відповідність:

- критеріям ризиковості платника податку ([додаток 1 до Порядку № 1165](#));
- показникам позитивної податкової історії платника податку ([додаток 2 до Порядку № 1165](#)).

ПН/РК, що не відповідають жодній з ознак безумовної реєстрації, перевіряють на відповідність відображених у них операцій критеріям ризиковості здійснення операцій ([додаток 3 до Порядку № 1165](#)).

Алгоритм проведення автоматизованого моніторингу ПН/РК показано на [Схемі](#).

АЛГОРИТМ МОНІТОРИНГУ ПН/РК

Ризиковий платник

Опинитися у статусі «ризикового» — чи не найгірше для платника ПДВ. Якщо йому не пощастить отримати «імунітет» на першому етапі автоматизованого моніторингу, тоді на відповідність критеріям ризиковості перевіряють самого платника ПДВ. Якщо визнають платника ризиковим, всі подані ним на реєстрацію ПН/РК блокуватимуть (п. 6 Порядку № 1165).

ПН/РК заблокують, якщо платника ПДВ визнають ризиковим.

Всього налічують **вісім критеріїв**. Перші чотири стосуються сумнівних платників ПДВ, зареєстрованих:

- на недійсні (втрачені, загублені) або підроблені документи;
- фізособами з подальшою передачею (оформленням) у володіння чи управління неіснуючим, померлим, безвісти зниклим особам;
- фізособами без наміру провадити фінансово-господарську діяльність або реалізовувати повноваження;
- без відома та згоди засновників і призначених у законному порядку керівників.

Під п'ятий критерій потраплять платники ПДВ — юрособи, які не мають відкритих рахунків у банківських установах.

Ще два критерії поширюються на платників ПДВ, які не подали органу контролю податкову звітність з ПДВ за два останні звітні періоди або фінансову звітність за останній звітний період (за умови, що платник ПДВ є платником податку на прибуток). Ці критерії застосовуватимуть із урахуванням продовжених строків для виконання податкових обов'язків на період воєнного стану залежно від наявності можливості подати цю звітність (пп. 69.1 підрозд. 10 розд. XX ПК). Нагадаємо ці строки (таблиця).

Строки виконання податкових обов'язків залежно від можливості їх виконання

Можливість подавати звітність	Строк виконання обов'язків
у платника відсутня можливість своєчасно виконувати податкові обов'язки	протягом шести місяців після припинення або скасування воєнного

	стану в Україні.
у платника відсутня можливість своєчасно виконувати обов'язки щодо своєї філії, представництва, відокремленого чи іншого структурного підрозділу	у межах діяльності, що провадять через такий підрозділ — на період до припинення або скасування воєнного стану на території України.
у платника відновилася можливість своєчасно виконувати податкові обов'язки, у т. ч щодо своєї філії	протягом 60 к. дн. з першого дня місяця, наступного за місяцем відновлення можливостей платника

Допоки такі строки не вийдуть, платника, що відповідає наведеним умовам, не зможуть віднести до переліку ризикових, якщо він не подав звітність.

Восьмий критерій — найнебезпечніший. Для його застосування достатньо наявної податкової інформації, що визначає ризиковість здійснення господарської операції, зазначеної в поданих для реєстрації ПН/РК. Податківці мусять конкретизувати її у Рішенні про відповідність/невідповідність платника податку на додану вартість критеріям ризиковості платника податку. А саме:

- тип операції — придбання/постачання;
- період здійснення господарської операції;
- код згідно з УКТ ЗЕД /ДКПП/ переліку умовних кодів товару;
- податковий номер платника податку, задіяного в ризиковій операції.

Також у рішенні про відповідність платника податку критеріям ризиковості мають вказати код податкової інформації із Довідника кодів податкової інформації, яка стала підставою для прийняття такого рішення. Всього таких кодів 18, знайдете їх у наказі ДПС від 11.01.2023 № 17.

Перевірити, ризиковий ви платник чи ні, можна в електронному кабінеті. Якщо так, доведеться:

- спочатку усунути підставу визнання ризиковим платника,
- потім позбутися статусу ризикового платника
- і тільки після цього братися за розблокування ПН і РК.

А якщо платник ПДВ неризиковий, його ПН/РК допустять до наступного етапу перевірки.

Позитивна податкова історія

Якщо платник ПДВ неризиковий, для нього електронна система шукатиме позитивну історію. Якщо знайде, то ПН/РК такого платника пройде реєстрацію в ЄРПН.

Податкова історія вважається позитивною, якщо платник дотримав хоча б одного із зазначених у *Таблиці* критеріїв. А це вже захист від блокування ПН/РК у разі здійснення неризиковим платником ризикової операції.

Показники позитивної податкової історії

№ з/п	Критерії позитивності	Дані для розрахунку
1	Загальний обсяг постачання за місяць <1 млн грн. При цьому місячний обсяг постачання на 1 покупця — платника ПДВ ≤100 тис. грн, а директор займає аналогічну посаду не більше ніж у трьох платників ПДВ	Обсяги постачання (без ПДВ) із зареєстрованих ПН/РК у поточному місяці (з урахуванням поданої на реєстрацію.) У розрахунку не беруть участь РК, подані для реєстрації в іншому місяці, ніж місяць, в якому вони складені
2	Постачання товарів/послуг за одним і тим самим кодом товару/послуги згідно з УКТ	Зареєстровані ПН/РК протягом будь-яких чотирьох із шести

	ЗЕД/ДКПП на постійній основі	останніх місяців
3	Залишкова вартість основних засобів >5 млн грн; керівник і засновник не змінювалися від початку попереднього року	Фінзвітність платника податку на прибуток за останній звітний період
4	Наявність власних або орендованих земельних ділянок площею ≥ 200 га, а для орендованих земель комунальної або державної власності $\geq 0,5$ га або для єдинника четвертої групи – сплата податкових зобов'язань з єдиного податку в повному обсязі та без порушення строків	Декларація про плату за землю на поточний рік, а також дані інтегрованої картки платника (ІКП) щодо сплати задекларованих сум податкових зобов'язань з плати за землю у встановлені строки Декларація платника єдиного податку четвертої групи
5	Сплата ЄСВ на одного працівника >2 мінімальних страхових внесків за останні 12 місяців. При цьому керівник і засновник не змінювалися з початку попереднього року, а середньомісячна чисельність працюючих за останні 12 місяців ≥ 5 осіб	ІКП з ЄСВ
6	Загальна сума сплачених у попередньому звітному році сум ЄСВ та податків і зборів, контроль за справлянням яких покладено на ДПС, >10 млн грн	ІКП, відкриті органами ДПС за кожним платником і кожним видом платежу

Показники позитивної податкової історії доступні для платника ПДВ в електронному кабінеті.

Ризикова операція

Ризиковою вважають операцію, яка відповідає хоча б одному з шести критеріїв.

Критерій 1. Невідповідність обсягів постачання товарів/послуг обсягам їх придбання. Він спрацює за умови:

- обсяг постачання товару/послуги в поданій на реєстрацію ПН або РК на збільшення суми податкових зобов'язань ($V_{\text{постачання1}}$) дорівнює або перевищує залишок, визначений як різниця між обсягами придбання та постачання відповідного товару/послуги за формулою:

$$V_{\text{постачання1}} \geq (V_{\text{придбання}} \times 1,5 - V_{\text{постачання}})$$

Для розрахунку беруть обсяги придбання та постачання відповідного товару/послуги, зазначеного в зареєстрованих з 01.01.2017 ПН/РК і митних деклараціях за цей період. Поза увагою залишають обсяги придбання за операціями, які звільнені від оподаткування ПДВ і підлягають оподаткуванню за ставкою 0%.

Критерій 2. Відсутність ліцензій на виробництво, експорт, імпорт і оптову торгівлю підакцизними товарами (продукцією), що зазначені у поданій на реєстрацію ПН.

Критерій 3. Відсутність відомостей у Реєстрі платників акцизного податку з реалізації пального щодо суб'єкта господарювання, який реєструє ПН на пальне із кодами УКТ ЗЕД згідно з підпунктом 215.3.4 ПК.

Критерій 4. Зміна номенклатури товарів/послуг. Під цей критерій потрапляють РК до ПН, складених на платника ПДВ, у разі зміни номенклатури на рівні перших чотирьох цифр за кодом УКТ ЗЕД для товарів і перших двох цифр за ДКПП для послуг. За умови відсутності зазначеного в РК товару/послуги в Таблиці даних платника податку.

Критерій 5. Перевищення суми компенсації вартості товару/послуги в РК над величиною залишку цього товару/послуги у вартісному вираженні. Застосовують для

зменшувальних РК до ПН, складених на платників ПДВ. Цей критерій визначають як різницю між:

- обсягом придбання з 01.01.2017, зазначеного постачальником у зареєстрованих ПН/РК, складених на отримувача такого товару/послуги (крім обсягу придбання за операціями, які звільнені від оподаткування ПДВ, та які оподатковують за нульовою ставкою ПДВ)

та

- обсягом постачання з 01.01.2017 зменшеним у 1,5 рази, який зазначив отримувач у зареєстрованих ПН/РК на постачання даного товару/послуги.

Критерій 6. РК склали та подали на реєстрацію в ЄРПН у термін, що перевищує 30 календарних днів з дня складання ПН. Застосовують для зменшувальних РК до ПН, що склали на неплатників ПДВ та зареєстрували в ЄРПН без порушень встановлених граничних строків реєстрації. Водночас під цей критерій не потрапляють РК до ПН, у якій відображені операції:

- з постачання електричної енергії (товарна підпозиція 2716 згідно з УКТ ЗЕД);
- постачання природного газу (товарні підпозиції 2705, 2709 та 2711 11 згідно з УКТ ЗЕД);
- постачання теплової енергії (умовний код товару 00401).

Як і коли нарахувати ПДВ за заблокованою ПН, розглянемо на *Прикладах*.

Приклад 1. Формування податкового кредиту за несвоєчасно зареєстрованою ПН.

Продавець 13.02.2023 отримав передоплату від покупця в сумі 480 000 грн (у т. ч. ПДВ — 80 000 грн), а 12.03.2023 відправив ПН на реєстрацію в ЄРПН. Але реєстрацію зупинили. Після направлення продавцем розблокувального пакета документів ПН розблокували та зареєстрували в ЄРПН 19.03.2023.

Якби ПН подали на реєстрацію своєчасно — не пізніше ніж 05.03.2023 (з урахуванням продовжених на період дії воєнного стану строків реєстрації в ЄРПН), покупець міг би

показати податковий кредит у декларації з ПДВ за лютий. У цьому випадку порушено граничний строк реєстрації, тому покупець зможе відобразити податковий кредит або у звітному періоді, в якому зареєстрували ПН (у декларації з ПДВ за березень), або в іншому періоді, але не пізніше ніж через 365 днів з дати, коли її склали + кількість днів зупинення реєстрації такої ПН. Але це — за мирного часу. На період дії воєнного стану перебіг строку для включення суми ПДВ до податкового кредиту на підставі зареєстрованих ПН зупинений.

Приклад 2. Формування податкового кредиту за ПН, яку не зареєстрували протягом 365 днів.

За основу візьмемо умови *Прикладу 1*. Але припустимо, що продавець не подав розблокувального пакета документів, а після отримання рішення про відмову в реєстрації ПН не оскаржив його та до суду з позовом не звернувся. Покупець теж не застосував до продавця жодних заходів впливу.

У такому разі вхідний ПДВ у сумі 80 000 грн, не підтверджений зареєстрованою ПН, покупець покаже в бухобліку проведенням: Д-т 644/2 «Податковий кредит непідтверджений» — К-т 644/1 «Податковий кредит». На субрахунку 644/2 ця сума ПДВ «висітиме» доти, доки не зареєструють ПН або не мине строк її придатності (в загальному випадку - 365 днів, якщо не враховувати подовження строку на період дії воєнного стану).

Якщо ПН не зареєструють протягом 365 днів із дати, коли її склали, суму непідтвердженого податкового кредиту покупець спише на витрати проведенням: Д-т 949 «Інші витрати операційної діяльності» — К-т 644/2.

В обох прикладах продавець відображає податкові зобов'язання з ПДВ у декларації з ПДВ за лютий незалежно від того, чи зареєстрували ПН.

Життєвий досвід показує: про те, що відклав на потім, згодом не згадаєш. Тому все варто робити вчасно. Ми з'ясували про ознаки безумовної реєстрації ПН і критерії ризикових операцій. Саме час перевірити, чи все гаразд із ПН вашого підприємства.

Наступний урок

2. Який порядок розблокування податкових накладних

1. Як блокують податкові накладні
2. Який порядок розблокування податкових накладних

магазин: 0 800 21 12 20 (усі дзвінки безплатні)

техпідтримка: 0 800 21 38 38 з 9:00 до 18:00 (усі дзвінки безплатні)

Зворотний зв'язок

Усі права захищено. Повне або часткове копіювання будь-яких матеріалів Платформи, цитування, публікація їх анотованих оглядів допускаються лише з письмового дозволу редакції Платформи